

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA. KNAFLJEVA ULICA 20. TELEFON 55-22 do 55-25. ROKOPISI SE NE VRAČAJO. IZHAJA VSAK DAN RAZEN PONEDELJKA

SLOVENSKI POROČEVALEC

OSREBNI ODDELEK LJUBLJANA TELEFON 22-98. POŠTNI ČERKOVNI RACUN LJUBLJANA ŠTEV 6-90601-1. OGLASI PO CENIKU. MESEČNA NAROČNINA 6 DIN.

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Jugoslavija izvoljena v Varnostni svet

NEW YORK, 20. okt. Generalna skupščina Organizacije Združenih narodov je danes izvolila nove člane Varnostnega sveta.

Pri prvem glasovanju je bilo oddanih 58 glasov, tako da je znašala dvotretjinska večina 39 glasov. Ekvador, ki je bil izvoljen namesto Argentine, je dobil 57 glasov, Indija, ki pride v Svet namesto Kanade, pa 56 glasov. Jugoslavija je dobila pri prvem glasovanju 37 glasov, Češkoslovaška 20, Afganistan in Filipini pa po en glas. Pri nato sledečih ožjih volitvah je Jugoslavija dobila 39 glasov, to je dvotretjinsko večino, medtem ko je Češkoslovaška dobila samo 19 glasov.

dejstva, da so države, ki pripadajo področju vzhodne Evrope, sporazumno imenovala za kandidata Češkoslovaško, ne pa Jugoslavijo. Ko je Višinski prebral svoj govor, so mu novinarji postavljali vprašanja. Toda večina vprašanj je ostala brez odgovora. Tako Višinski na vprašanje nekega novinarja, zakaj je bila ZSSR pred dvema letoma pripravljena podpreti kandidaturu Jugoslavije za Varnostni svet in zakaj sedaj ni, ni odgovoril. Na vprašanje drugega novinarja, kaj lahko navede proti dokazom, ki jih je v neki svoji izjavi omenil minister za zunanje zadeve FLRJ, namreč da ima Jugoslavija tako glede na svoj prispevek v vojni k zmagi Združenih narodov kakor tudi glede na miroljubno politiko po vojni, vse pravice, da bi bila izvoljena v Varnostni svet, je Višinski odgovoril, da Češkoslovaška v vojni ni dala nič manjši prispevek za zmago Združenih narodov kot Jugoslavija. Višinski je nato dejal, da je sploh nepravilno govoriti o zaslugah posameznih držav in da ni mogoče deliti držav po tem, kakšen prispevek so dale v vojni.

Kandidatura miru in mednarodnega sodelovanja

New York, 19. okt. (Tanjug) Sovjetska delegacija meni, da je na sedanjem zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov njena glavna naloga prepričati izvolitev socialistične Jugoslavije v Varnostni svet. Toda razpoloženje za Jugoslavijo v Generalni skupščini OZN je tolikšno, da je moral sklicati šef sovjetske delegacije Višinski danes popoldne tiskovno konferenco, posvečeno izključno vprašanju kandidature Jugoslavije za mesto v Varnostnem svetu. V svojem govoru je Višinski navedel za razlog proti izvolitvi Jugoslavije v Varnostni svet samo načelo zemljepisne razdelitve v Varnostnem svetu, ki ga je razlagal v smislu »gentleman-skega sporazuma«. Stajno je poudarjal, da bi bila izvolitev Jugoslavije v Varnostni svet kršitev »gentleman-skega sporazuma« med ZDA in ZSSR. Višinski je izjavil: »Kakor je znano, so volitve nestalnih članov v Varnostni svet precej zamotane in delikato vprašanje, kajti OZN je sestavljena, razen iz 5 stalnih članov Varnostnega sveta, iz 54 narodov, od katerih ima vsak pravico zahtevati, da bi bil njegov predstavnik izvoljen za nestalnega člana Varnostnega sveta. Vendar je samo 6 mest nestalnih članov v Varnostnem svetu. Tu se pojavljajo težave, ki pa jih OZN lahko premaga, če bodo vsi njeni člani pokazali dobro voljo in ostali zvesti tradiciji, ki je bila vzpostavljena v skladu z načelom, izraženim v členu 23 Ustanovne listine. Ta člen določa, da je treba pri volitvah nestalnih članov Varnostnega sveta posvetiti veliko pozornost načelu pravične zemljepisne razdelitve. Spominjate se tudi, da je bil sporazum, imenovan bi ga »gentleman-ski sporazum«, ki še vedno velja glede tega vprašanja, doslej strogo upoštevan, tako da so dale volitve v Varnostni svet kljub trenju, ki se je od časa do časa pojavilo, zadovoljive in pozitivne rezultate. Načelo pravične zemljepisne razdelitve pomeni, da morajo biti vsa glavna področja sveta zastopana v Varnostnem svetu. Razdelitev nestalnih mest v Varnostnem svetu mora biti v skladu s tem. Po tem načelu in tradiciji, ki se je razvila, določajo države, ki spadajo v okvir kakšnega zemljepisnega področja, svojega kandidata za nestalno mesto v Varnostnem svetu z medsebojnim sporazumom. Tudi vse druge delegacije so sprejele to kandidaturu kot dejstvo in se ne spuščajo v razpravljanje, zakaj je ta ali ona država kandidirala. Na ta način so vprašanje kandidature predstavnik kakšnega zemljepisnega področja za nestalno mesto v Varnostnem svetu reševale države, ki spadajo v okvir tega področja. Doslej niso postavljali niti volili nobenih drugih kandidatov.«

Odgovor jugoslovanske delegacije na izjavo Višinskega

Delegacija FLRJ na četrtem rednem zasedanju Generalne skupščine ZN je dala nekaj ur po govoru Višinskega za tisk tole izjavo: Izjava gospoda Višinskega, da bi imel izvolitev Jugoslavije v Varnostni svet za nezakonito, odkriva samo dejstvo, da stoji sovjetska delegacija na stališču: prvič, da neodvisna država v vzhodni Evropi, ki ne pristaja na to, da bi podredila svojo politiko sovjetski vladi, v tem konkretnem primeru Jugoslavija, ne more biti izvoljena v Varnostni svet; drugič, da morajo Združeni narodi molče sankcionirati sovjetski pritisk na Jugoslavijo kot neodvisno in suvereno državo. Iz sovjetskega stališča izhaja, da bi morale biti volitve v Združenih narodih samo gola formalnost in da bi se morale članice OZN vnaprej poudariti te ali oni zahtevi kake velesile. Tako bi morala biti OZN po sovjetskem stališču deljansko razcepjena na bloke. Izgubila bi značaj pomembnega sodobnega činitelja v bojih za ohranitev miru in varnosti na svetu, za razvoj miroljubnega mednarodnega sodelovanja. Razlaga Višinskega v zvezi z načelom zemljepisne razdelitve je v popolnem nasprotju s smislom in vsebino Ustanovne listine OZN. Če bi sprejeli sov-

Predsednik vlade LRS Miha Marinko med trboveljskimi rudarji

V sredo je obiskal trboveljske rudarje predsednik vlade LR Slovenije Miha Marinko, ki si je v spremstvu predstavnikov sindikata in direktorja rudnika ogledal najprej zapadni obrat in se potem dalje časa mudil na vzhodnem obratu, kjer se je razgovarjal s člani mladinske brigade, ki nosi njegovo ime. Popoldne je bilo v Delavskem domu zborovanje, katerega se je udeležilo nad 1000 rudarjev, mladih in žena. Dvorana je bila svečano okrašena z državnimi zastavami in s sliko maršala Tita.

Sekretar okrajnega komiteja KPS Dušan Povše je v imenu delovnega ljudstva Trbovelj pozdravil predsednika vlade ter naglasil, da je njegov obisk visoko priznanje trboveljskim rudarjem za uspešno delo.

Predsednik vlade Miha Marinko je dejal, da je s svojim prihodom v Trbovelje izpolnil obljubo, ki jo je dal rudarjem, ko so dosegli svoj rekord. Nadalje je poudaril, da se mora vsak delovni človek zavedati, da ima v Ju-

Veliko protestno zborovanje v Litostroju

V sredo je bilo zaradi preprečenja s strani Sovjetske zveze, da se naša delegacija AFZ ni mogla udeležiti plenuma Mednarodne demokratične federacije žena v Moskvi in zaradi laži sovjetskega radija in tiska o izdelkih, razstavljenih na zagrebškem velesejmu, v Titovih zavodih »Litostroju« veliko protestno zborovanje, katerega se je udeležilo okrog 2000 delavcev in nameščencev.

Na zborovanju je govoril član Politbiroja CK KP Slovenije in minister za kulturo in znanost dr. Jože Potrč o nepravilni in škodljivi politiki Sovjetske zveze do naše države, ki ima škodljive posledice za mednarodno delo, za uspešno gospodarstvo, za pravico vsakega naroda, da sam ureja svoje življenje brez zunanje vmešavanja, za okrepitev mednarodnega sodelovanja in ohranitev miru. To bodo tudi načela, po katerih se bo ravnala politika FLRJ v Varnostnem svetu, ako bo izvoljena.

Ko je vlada FLRJ postavila kandidaturu FLRJ za Varnostni svet, ni imela nikakih drugih smotrov, razen tega, da bi ostala dosledna v borbi za neodvisnost svoje države, za enakopravne odnose med državami, za pravico vsakega naroda, da sam ureja svoje življenje brez zunanje vmešavanja, za okrepitev mednarodnega sodelovanja in ohranitev miru. To bodo tudi načela, po katerih se bo ravnala politika FLRJ v Varnostnem svetu, ako bo izvoljena.

Protest naših sindikatov zaradi nečloveških ukrepov atenske vlade

Beograd, 19. okt. (Tanjug) Zaradi surovih ukrepov grške monarhofske vlade proti sindikalnim aktivnostim v Grčiji in izvršitve smrtnih obsodb nad tajnikom Zveze delavcev elektroindustrije Grčije Demostenom Georgijem, je poslal predsednik Centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije Gjurjo Salaj v imenu jugoslovanskega delavskega razreda predsedniku Generalne skupščine OZN Carlosu Romulu tole protestno brzojavko:

»Konec septembra je grška vlada obsojila na smrt in usmrtila tajnika Zveze delavcev elektroindustrije Grčije Demostena Georgija izključno zaradi njegovega sindikalnega delovanja in demokratičnega prepričanja. Kmalu nato so iz istih razlogov aretirali tudi Papanigisa, ki ga prav tako čaka negotova usoda. Ker izražamo ogorčenje jugoslovanskega delavskega razreda zaradi teh surovih in nečloveških ukrepov grške vlade proti sindikalnim aktivnostim, se pridružujemo protestu, ki ga je vodila Svetovna sindikalna federacija in Vas prosimo, da storite vse, kar je v Vaši moči, da bo OZN preprečila nadaljnje preganjanje članov grških sindikatov in da bo s svojim vplivom zagotovila spoštovanje temeljnih sindikalnih pravic ter demokratičnih svobod v Grčiji.«

Demanti Tanjuga

Beograd, 19. okt. (Tanjug) Sklicujoč se na sporočilo londonskega radia, ki je večerj poročal, da se jugoslovanska vlada baje pogaja z grškimi monarhofskimi izročilci več sto ranjenih borcev grške demokratične armade, ki so prešli na jugoslovansko ozemlje med poslednjimi boji na Gramosu, je Tanjug pooblaščen demantirati to poročilo kot najhujšesrčni nesmisel in obrekovanje, katerega smoter je, odvratiti pozornost svetovne javnosti od sravnih kupčij s koristimi grškega ljudstva in prikriti odgovornost za likvidacijo celotnega grškega osvobodilnega gibanja. Znano je kakšen odnos je zavzela vlada FLRJ do pobeglih borcev in kakšno skrb je posvečala zlasti borcev grške demokratične armade. Od 1. junija 1947 do avgusta 1949 je Jugoslavija sprejela 6316 ranjenecv in bolnikov grške demokratične vojske ter jim nudila zdravniško pomoč. V tem številu je tudi 150 ranjenih borcev demokratične armade, ki so letos med 8. julijem in 8. avgustom prešli na jugoslovansko ozemlje s poprišča bojev na Kajmakčalanu, Vitežu in Bje-lasteli. Prav tako je znano, da so del teh ranjenecv po privolitvi vlad Češkoslovaške republike in LR Bolgarije poslali v t dve državi, dočim je določeno število teh ranjenih še vedno v naši državi, kjer se zdravijo.

PROSLAVA 20. OKTOBRA v Beogradu

Beograd je šele v socialistični državi našel svojo pravo mesto

V Narodnem gledališču v Beogradu je bila v sredo zvečer svečana akademija v počastitev petletnice osvoboditve Beograda. Na akademiji je govoril podpredsednik izvršilnega odbora Ljudskega odbora Beograda Marko Niketič. V prvem delu svojega govora je opisoval velike žrtve in velika junštva Beograda med osvobodilno borbo. Med drugim je navedel, da je bilo nad 120.000 ljudi ubitih na Sajmištu in v Jajincih, med njimi desetisoč iz Beograda, a na tisoče drugih Beograjanov je pomrlo po raznih taboriščih. Najhujše nasilje pa ni moglo zlozmiti delavskega razreda Beograda in zadušiti osvobodilnega gibanja, ki je imelo v Beogradu svoje močno žarišče. Opisujoč obnovo in razvoj Beograda po osvoboditvi je naglasil, da je bil Beograd iz vsega početka med največjimi gradbišči naše petletke. Po odločbi zvezne vlade so začeli graditi Novi Beograd, ki bo imel okrog 250 tisoč prebivalcev. Graditev Beograda se čedalje bolj pospešuje in se ta napredek po vrednosti dela kaže takole: leta 1945 — 40 milijonov, leta 1946 — 650 milijonov, leta 1947 — 1960 milijonov, leta 1948 — 3517 milijonov, letošnje delo pa bo vredno 4500 milijonov. Na gradbiščih Beograda je letos delalo hkrati do 40.000 delavcev. Samo nova socialistična Jugoslavija je mogla zagotoviti Beogradu tako naglo obnovo in zgraditev. Danes ni v Evropi nobenega glavnega mesta, ki bi ga gradilo 10% prebivalstva — na 400 tisoč prebivalcev 40 tisoč graditeljev.

se z nami borili za zmago nad fašizmom in za osvoboditev Beograda, bi radi ubili v glavo, da je bila jugoslovanska osvobodilna borba od vsega začetka pod vodstvom gestapovcev in da smo jo vodili po dogovoru s Churchillom in Hitlerjem proti Sovjetski zvezi. Vse laži in vsi naklepi so zaman, kajti mi stojimo čvrsto na svoji zemlji, za katero smo dali neštivilne žrtve. Mi gradimo v svoji državi socializem in ne damo se pri tem niti ustaviti, kaj šele potepuški. Narodni Jugoslavije so morali v svoji preteklosti že mnogokrat braniti svojo svobodo in svojo neodvisnost pred Turki in Nemci, pred Avstro-Ogrsko in pred carsko Rusijo, a nikdar niso mislili, da se bodo morali danes braniti tudi pred Sovjetsko zvezo. A je ni borbe, katere naši narodi ne bi prevzeli v obrambi neodvisnosti svobodne socialistične domovine.

Govor je zaključil s poudarkom, da praznujejo delovni ljudje našega glavnega mesta petletnico osvoboditve Beograda s trdnim sklepom, da se bodo pod vodstvom Komunistične partije in tovariša Tita borili do popolne zmage socializma v Jugoslaviji za svobodo in neodvisnost naše domovine.

ČESTITKE BEOGRADU

Ljudski odbori raznih mest in krajev pošiljajo Beogradu svoje čestitke. Mestni odbor OF Ljubljana je v svoji čestitki naglasil: Kakor se je svobodoljubni Beograd boril pred vojno proti izkoriščevalskim režimom in kakor se je čul njegov borbeni glas v najtežjih dnevih okupacije, toliko nam je dražji njegov glas danes, ko v borbi proti lažem in obrekovanju ter naražju govori vsemu naprednemu in miroljubnemu svetu.

Mestni komite KPS v Ljubljani pa pravi v svoji čestitki: Globoko se tudi zavedamo, da je danes Beograd in z njim naš revolucionarni CK KPJ s tovaršem Titom na čelu neustrašiv pobornik za pravilne socialistične odnose in svetlinik v borbi za pravice malih izkoriščenih narodov.

Italijanski partizani v Beogradu

Po ogledu središča našega glavnega mesta in gradbišč novega poslopja »Borbe« so italijanski partizani obiskali tudi gradbišča Novega Beograda. Na italijanske goste so napravila močan vtis veličastna poslopja predsedstva vlade, reprezentativni hoteli in študentsko naselje. V institutu za projektiranje Novega Beograda je sprejel italijanske partizane generalni major Ljubo Ilić, ki jim je izročil v imenu graditeljev Beograda veliko sliko maršala Tita. Vodja delegacije bivših italijanskih partizanov v Jugoslaviji Giuseppe Maras je opisal svoje prve vtise med svojim bivanjem v Jugoslaviji, ki so ga prepričali, da se naši narodi vztrajno borijo za socializem. Italijanski partizani so občudovali dela naše mladine ter obiskali tudi ve-

svojo neodvisnost pred Turki in Nemci, pred Avstro-Ogrsko in pred carsko Rusijo, a nikdar niso mislili, da se bodo morali danes braniti tudi pred Sovjetsko zvezo. A je ni borbe, katere naši narodi ne bi prevzeli v obrambi neodvisnosti svobodne socialistične domovine.

Govor je zaključil s poudarkom, da praznujejo delovni ljudje našega glavnega mesta petletnico osvoboditve Beograda s trdnim sklepom, da se bodo pod vodstvom Komunistične partije in tovariša Tita borili do popolne zmage socializma v Jugoslaviji za svobodo in neodvisnost naše domovine.

Iz Maribora so čestitali mestni komite KPS, mestna odbora OF in AFZ in izvršni odbor MLO, ki pravi v svoji čestitki med drugim: Z delom na graditvi socializma v našem mestu bomo dokazali, da nas s herojskim Beogradom čvrsto in neomajno družijo zavest, da moramo v današnjem času požrtvovalno združiti naše napore za lepše in srenejše življenje delovnih ljudi naše skupne domovine.

Okrajni komite KPS Trbovlje je takole zaključil svojo čestitko, poslano mestnemu komiteju KP Srbije v Beogradu: Naši revirji, rudarji naših premogovnikov bojujejo boj za neodvisnost naše države z izpolnjevanjem in preseganjem plana. Sporočamo Beogradu, da bomo skupno z vsemi delovnimi ljudmi Jugoslavije vztrajali v tem pravičnem boju do zmage.

liko taborišče »Joža Vlahovič«, kjer jih je lepo sprejela mladina, o kateri laže informirski tisk, da je bila s silo privredna na gradbišča. Poveljniški taborišča je takole pozdravil Italijanci: »Z prejšnjimi ste bili z nami in veselji nas, da ste tudi sedaj na naši strani v naši pravični borbi za obrambo pravice.«

Mladinci so navdušeno pozdravljali italijanske partizane in mnogi so jih spremljali na poti k štabu mladinskih delovnih brigad. V sredo zvečer so se italijanski partizani udeležili slovesne akademije ob peti obletnici osvoboditve Beograda, v četrte pa so položili venec na grob Neznanega junaka na Avali v počastitev »romna italijanskih borcev, ki so padli v boju za osvoboditev Beograda.

SPECIALNI CEMENT za hidrocentrale

velik uspeh našega znanstvenika in naše cementne industrije

Tovarna cementa v Anhovem je leto dni proizvajala posebno vrsto cementa, ki ga uporabljamo za gradnje večjih, masivnih objektov, zlasti pa še za gradnje dolinskih pregrad pri hidrocentralah. Zato se imenuje ta nova vrsta cementa, ki so jo začeli izdelovati po receptu univ. prof. dr. inž. Janka Kavčiča, specialni cement za hidrocentrale ali kratko cement »H«. Navaden portlandski cement je pri gradnjah masivnih objektov pokazal mnoge pomanjkljivosti. V Ameriki so po letu 1930, ko so začeli graditi velike dolinske pregrade hidrocentral z navadnim portlandskim cementom, po enem ali dveh letih opazili na teh pregradah nevarne razpoke, katerih popravilo je bilo precej koščljivo in drago. Razpoke, ki so jih opazili, povzročajo krčenje strnjenegetona, ki se ohlaja. Portlandski cement razvija namreč pri strjevanju precej toplote, ki zaradi debeline teh blokov ne more odhajati in se v jedru kopiči. Zato se dvigne temperatura za 20 stopinj, pa celo za 40 stopinj. Posledica tega pa so nevarne razpoke na vseh strani zidov.

Z raznimi ukrepi so poskušali preprečiti kopičenje toplote v jedru masivnih betonskih blokov, predvsem pa na dva načina. Eden teh načinov je vgraditi v betonske bloke sistem cevi, po katerih odvajajo vodo za ohlajevanje jedra. Te cevi, ki služijo hkrati tudi kot armatura, pa se zaradi ne-normalnega ohlajevanja betona niso posebno obnesle in so zato poskušali še drugačen način — z uporabo posebne vrste cementa, ki pri strjevanju razvija manj toplote kakor portlandski cement. Te vrste cementa z nizko strjevalno toploto izdelujejo sedaj nekatere države na več načinov, pač v okviru lokalnih možnosti, razpoložljivih surovin in posebnih zahtev. Val ti cementi pa imajo v splošnem nižjo trdnost od portlandskega cementa. V Jugoslaviji doslej je vrste cementa še nisimo izdelovali. Naš novi H-

gostavlji vso oblast v rokah delavski razred, med katerim je rudarski proletariat v prvih vrstah. Uspehi slovenskih rudarjev pomenijo mnogo v proizvodnji Jugoslavije. Trboveljski rudarji so si postavili nalogo, da bodo izvršili plan do 29. novembra, kar bo do gotovo tudi dosegli. V naši bitki za socializem je zelo važna tudi skrb naše oblasti za boljše življenje delovnega človeka. Prav tako je važno tudi to, da se dvigne proizvodnja z zboljšanjem tehničnih naprav in z dobro organizacijo. Glede obrekovalne gonje proti naši državi je naglasil, da so razkrinkani vsi, ki smo jim tako slego verjeli. Od naše trdnosti in enotnosti je odvisen uspeh naše borbe za socializem, ki ga bomo uresničili kljub vsem oviram.

Govor tov. predsednika je bil večkrat prekinjen z vzkliki Titu in CK KPJ. Po zborovanju si je tovariš predsednik ogledal tudi dečje jasli in dejal, da so med najlepšimi v Jugoslaviji.

vodstvo VKP(b) zopet pokazalo svojo razbijsko vlogo v delavskem gibanju in hoče uvesti razdor v vrste MDFZ. Poizkus prepričati udeležbo naše delegacije AFZ na plenumu MDFZ v Moskvi je ponovno pokazal, da nobeno sredstvo informbrojcem ni preizkušeno, da ga ne bi uporabili v borbi proti naši socialistični domovini, našim narodom in naši Partiji, ki pod Tvojim vodstvom, zvesta načelu marksizma-leninizma vodi dosledno borbo za nove socialistične odnose med državami socializma.

Ko danes z lastnimi silami uspešno gradimo socializem, se zavedamo pomena, ki ga ima izpolnitev naše petletke za utrjevanje pravičnosti naše borbe. Preziram obrekovalce, ki povzrajajo resnico o naših izdelkih, razstavljenih na zagrebškem velesejmu. V prihodnosti bomo kot odgovor na njihove laži ustvarili in pokazali še večje in boljše izdelke. Zvesti nalogam, ki stoje pred nami, enotni pod vodstvom naše Partije, Ti obljubljam, tovariš Tito, da bomo vložili vse sile za pravočasno izpolnitev naših planskih nalog ter s tem pokazali vsem nasprotnikom, kaj zmora delovno ljudstvo, če ga vodi revolucionarna marksistična Partija, kakršna je KP Jugoslavije.«

Z mitinga so delavci poslali protestno resolucijo Mednarodni demokratični federaciji žena, centralnemu odboru AFZ Jugoslavije in pozdravni telegram maršalu Titu, v katerem je navedeno:

»V času, ko se kontrarevolucionarna borba Informbroja izmišlja proti naši Partiji iz dneva v dan nove laži, je

cement je prof. dr. inž. Kavčič sestavil na pobudo Projektičnega zavoda LRS v svojem inštitutu za anorgansko kemijsko tehnologijo na bazi žilindre jenskih plavžev. Ze v tem je storjeno pomembno delo. Žilindra je po pojmi vseh svetovnih znanstvenikov neuporabna za kakršno koli izkoriščenje v proizvodnji cementa, če ne vsebuje vsaj 50% apna. Jensiška žilindra, ki ima komaj 31%, apna, pa je pri znanstvenih poskusih prof. Kavčiča dala odlične rezultate. Razen nizke strjevalne toplote je posebna odlika prof. Kavčičevega mešanega cementa v trdnosti, ki prav nič ne ostaja za trdnostjo portlandskega cementa, napravljenega iz istega klinerja, pač pa lahko rečemo, da jo celo presega. Vse to pa so lastnosti, ki naj jih ima tak cement v čim večji meri, da prepreči nastajanje razpok masivnega betona. Z uporabo H-cementa se da doseči tudi precejšen prihranek gradbenih stroškov — najmanj za 8 do 10%.

Industrijsko proizvajanje tega cementa je na podlagi laboratorijskih rezultatov prof. Kavčiča začela cementarna v Anhovem pod vodstvom direktorja Gosaka, ki je laboratorijski postopek v kratkem času prenesel v industrijsko proizvodnjo, in to kljub planski obremenitvi tovarne in čep-prav tovarna za ta postopek ni zadostno opremljena. H-cement je lastna zamisel prof. Kavčiča, ki je že pred vojno dolgo let delal poizkuse z žilindrami, da bi postavil ustrežajoč cement za zgradbe v morski vodi. Tudi v praksi se je H-cement dobro obnesel prav pri gradnji hidrocentrale Moste pri Zirovnici. Pri merjenju toplote, ki jo ta cement proizvaža, so tu dobili minimalno povečanje temperature 8 do 10 stopinj. Tako smo dobili po zaslugi dr. inž. Kavčiča nov pomemben proizvod naše cementne industrije, ki bo znatno pripomogel zlasti k hitrejši elektrifikaciji naše države.

SKLEPI XI. PLENARNEGA ZASEDANJA CK LJUDSKE MLADINE SLOVENIJE

17. 18. in 19. oktobra je bilo v Ljubljani plenarno zasedanje CK LMS, ki je razpravljalo o vprašanih nalogah izgraditve LMS, ideološko-politični vzgoji mladine in Zveze pionirjev Jugoslavije.

Plenum ugotavlja, da je za nadaljnje izgraditve LMS v duhu zaključkov XIII. plenuma CK LMS potrebno odstraniti osnovno slabost, ki je v pomanjkanju stalnega sistematičnega političnega dela med širokimi množicami. Ta slabost povzroča zaostajanje organizacijske čvrstine in delovne sposobnosti mladinskih vodstev za pripravljenostjo mladine, da gradi socializem.

Na osnovi diskusije in referatov postavlja XI. plenum LMS naslednje naloge:

1. Izloži vse delo mladinskih vodstev in organizacij mora biti ideološko-politično in moralna vzgoja mladine ter razvijanje in poglobljanje jugoslovanskega socialističnega patriotizma in internacionalizma.

a) V vsakodnevni politični delo seznaniti mladino s socialistično gradivno našo domovino, z borbo naše Partije proti revizionizmu marksizma-leninizma s strani VKP(b), z borbo naše Partije, da resnica o Jugoslaviji prode med svet, ter tako razvijati ponos graditeljev socializma in pripravljenost čuvanja pridobitve ljudske revolucije in neodvisnosti naše domovine.

b) Vztrajno se boriti za moralni lik člana Ljudske mladine, ki ga krasijo moralno-politične lastnosti: iskrenost, resničnost, načelnost, kritičnost, skromnost itd.

c) Vodstva in organizacije so dolžne organizirati temeljit študij govorov maršala Tita in ostalih partijskih in državnih voditeljev.

d) Dosledno izvajati ideološko-politični program za delavsko, kmečko in šolsko mladino. Vsebinsko programa in način proučevanja posameznih tem prilagajati nivoju mladine. Teme aktualizirati z materialom, ki obravnava borbo naše Partije za čistost teorije marksizma-leninizma. Pri tem se opirati na pomoč partijskih organizacij. Za uspešno izvajanje programa takoj urediti organizacijski sistem študija.

2. Mladinska vodstva morajo povečati mlade talente pisce, slikarje, igralce in glasbenike v krožke Zveze mladih kulturnih delavcev Slovenije. Ki imajo namen posredovati tem mladim talentom umetniško pa tudi ideološko vzgojo, potrebno za njihovo uspešno kulturno delovanje. Vsa naša vodstva morajo spremljati dosedanje gledanje na organizacijo ZMKDS, ki jo je treba vzeti kot eno izmed važnih vej našega vzgojnega dela.

a) Mladinska vodstva morajo vključiti v krožke ZMKDS vse mlade talente, posebej se iz vrst delavske in kmečke mladine.

b) Razen organizacijskega povezanja mladih talentov v krožkih pa se morajo mladinska vodstva baviti tudi z vsebino dela krožkov. S svoje strani morajo organizirati vsestransko pomoč pri kulturno-umetniški in ideološko-politični vzgoji. Za orientacijo pri delu naj krožki temeljito proučijo zlasti mladinske revije in mladinska.

3. Z utrjevanjem mladinske organizacije po tovarnah, rudnikih, gradbiščih, v prometu, v gozdarstvu, ustanovah, gostinstvu in trgovini mobilizirati mladino za predčasno izpolnitev planskih nalog.

a) Od dosedanjih uspehov počutje in posameznih proizvodnih brigaditi z borbo za visoko storilnost dela v širino. Razvijati gibanje za visoko storilnost dela med mladimi delavci za prekoračenje dnevnih norm, ki vsakdanji sistem dela za prekoračenje letnega plana. Pri tem voditi borbo proti vsem pojavom oportunitizma.

b) Novim delavcem, ki prihajajo v tovarne, in nevalificirani mladini omogočiti s tečaji strokovno izobrazbo in razvijati težnjo po tehničnem znanju. Od strokovnih kadrov, preko uprave in sindikata izvesti ukrepe za dvig strokovnih kvalifikacij mladine, kar je glavni pogoj za povečanje storilnosti dela.

c) Skupno z upravami in sindikati tovarn, rudnikov in podjetij skrbeti za življenjske pogoje delavske mladine zlasti še, da se ustvarijo pogoji za sprejem novih mladih delavcev iz vasi.

d) Utrditi tovarniške in rudniške komiteje ter jim pomagati zboljšati

sistem dela. Se posebno pomoč nuditi komitejem gradbene in gozdarske stroke pri utrjevanju in razširitvi osnovnih organizacij.

e) Poglobliti vsebino dela v aktivih LM na ustanovah, tako da bodo postali močna opora ljudskih odborov in ustanov v poglobljanju notranje izgraditve državnega aparata. Skupno s sindikatom skrbeti za strokovno, ideološko in politično vzgojo mladine.

f) Okrajni — rajonski — komiteji morajo skrbeti za posebne sestanke sekretarjev aktivov in grup gostinskih in trgovskih podjetij in na njih obravnavati vprašanja usposabljanja kadra, kulturne potrebe itd.

g) Množično vključevati delavsko mladino v sekcije pri SKUD-ih, pri aktivih formirati kulturne skupine in iz njih črpati najboljši kader za mladinske sekcije SKUD-ov.

4. Ena izmed najvažnejših nalog vseh komitejev in aktivov LMS je politično mobilizirati vso kmečko mladino v izvajanje linije naše Partije na vasi. Gre za to, da mladina na vasi dojamne ves kompleks graditve socializma v naši državi, se začne zaresno boriti za hitrejšo socialistično preobrazbo naše vasi in pomagati Partiji lomiti konservativno miselnost na vasi. To mora biti težišče dela mladinske organizacije na vasi, ne pa samo tehnična pomoč ljudski oblasti pri izvrševanju gospodarskih in drugih ukrepov.

a) Sistematično pregledati vse aktivne kmečke mladine, izpolniti mesta sekretarjev in sekretarijato, postaviti organizacije tam, kjer jih še ni, ter zaostri borbo za vključitev in aktivizacijo slehernega mladina.

b) Začetki z načrtno mobilizacijo novih delavcev za industrijo z izvajanjem vseh gospodarskih nalog na vasi in z borbo za ustanavljanje novih KOZ. Pri tem je treba sodelovati z OK KP in kmečko komisijo, z ljudsko oblastjo in ostalimi množičnimi organizacijami. V letošnjem letu mobilizirati še 2800 mladincev iz vrst kmečke mladine za težko industrijo in rudarstvo in poleg tega za trimesečno delo v rudnikih 350 mladincev, ki naj bodo politično močni in fizično odporni.

c) Aktivni v KOZ in na državnih posetivih morajo postati močna opora zadrugi pri reševanju vprašanj zadrugne proizvodnje, izpolnjevanja plana, brigadnega sistema dela, kvalitete proizvodnje, čuvanja ljudske imovine itd. Posebno pozornost posvetiti kapitalni gradnji na državnih posetivih in KOZ.

d) Izboljšati vzgojno delo na vasi v borbi proti zaostali vaski miselnosti, reakcionarnemu delovanju klera, poglobliti ideološko-politično kulturno-prosvetno, fizikalno in zabavno življenje na vasi, še posebno v zimskem času. Posebno utrjevati zavest mladih zadrugnikov, ki morajo predstavljati borbeni odred mladine na vasi. Skupno z Ljudsko prosveto in množičnimi organizacijami v mesecu oktobru pričeti z rednim delom izobraževalnih tečajev, v katere je vključiti 20.000 mladine.

e) Mladina naj da iniciativo ter začne skupno z Ljudsko prosveto in množičnimi organizacijami ustanavljati izobraževalna društva na vasi, v prvi vrsti tam, kjer obstajajo KOZ in zadrugi domovi.

5. Aktivni Ljudske mladine v šolah morajo postati mobilizatorji mladine za izvrševanje nalog, ki jih postavlja šola.

a) Politično-vzgojno delo pri učnih je treba vnesti v zavest vseh mladincev kot borbo za izpolnjevanje petletnega plana. Dajakom dati dovolj časa, da se samostojno in sistematično učijo, da kritično osvajajo znanje in da ga sami ideološko in znanstveno poglobljajo.

b) Posvečati posebno skrb utrjevanju komitejev, odnosno sekretarijatov LM na šolah, utrditi jih kot vodilne kolektive, razvijajoč odgovornost, disciplino, kritiko in samokritiko. Dvigati ideološko-politični nivo šolskih vodstev. Tesno sodelovati pri vseh šolskih in izvenskolskih vzgojnih vprašanjih z upravo šol in sindikatom prosvetnih delavcev.

c) V vseh mestnih in okrajnih centrih, kjer je več šol, organizirati redne 14-dnevne seminarje za šolska vodstva. Okvirni program izdela CK LMS. Organizirati predavanja za šolska vodstva s področja kulturno-znanstvene in gospodarsko-politične problematike.

d) Posvetiti vso skrb za zboljšanje življenjskih pogojev in vzgoje učencev v gospodarstvu v domovih in srednješolskih internatih. Mladinska vodstva morajo zagotoviti kader za šole in tečaje za vzgojitelje v internatih in domovih šol učencev v gospodarstvu.

e) V večjih srednjih šolah formirati mladinska kulturno-umetniška društva, v manjših pa dijaške družine. Učence v gospodarstvu vključevati v mladinske sekcije pri SKUD-ih ali pa v dijaške družine. Posebno skrb posvečati šolam učencev v gospodarstvu ter jim nuditi neposredno pomoč. Boriti se za idejno in kvaliteto kulturno-umetniškega dela.

6. Za utrditev vodstev LM in njihovega sistema vodenja organizacije je treba napraviti naslednje:

a) Vsa mladinska vodstva od CK LMS do OK LMS morajo poglobliti neposredno delo z osnovnimi organizacijami in s tem utrjevati vezi vodstev z mladinskimi množicami.

b) Zboljšati metodo in sistem dela vodstev od oblastnih do krajevnih komitejev. Stalno se boriti proti praktičništvu in kampanjskemu delu, za sistematično in plansko delo. Utrjevati komiteje in sekretariate kot vodilne kolektive, v katerih morajo vladati partijski, čut odgovornosti in discipliniranosti v izvrševanju nalog. Kritičnost v odnosu do napak v organizaciji in samokritičnost v odnosu do posameznega aktivista in komiteja kot celote. Sekretar komiteja mora postati vzor za komiteje in za vse mladino.

c) Planiranje v vodstvih mora biti realno in perspektivno ter kot tako osnova za sistem vodenja organizacije. Za zagotovitev izvedbe plana se mora voditi stalna kontrola.

d) Treba je izpolniti in utrditi aparate mladinskih vodstev. Naloga birojev je, da usposobijo aparate za po-

moč vodstvu in organizaciji in sicer s stalnim delom biroja samega, kakor tudi z vsakdanjo skrbjo za vzgojo aparata. V vseh komitejih je treba imeti redne seminarje za biroje in aparate za študij aktualnih političnih, gospodarskih in kulturnih problemov pri graditvi socializma v naši državi. Vsi mladinski aktivisti morajo izpolniti splošno izobrazbo in se redno udeleževati učenja v večernih gimnazijah.

e) Utrditi oblastne komiteje v operativna vodstva, da bodo sposobna samostojno reševati naloge in probleme mladinske organizacije v svojem območju. Oblastni komiteji morajo skrbeti predvsem za stalno politično delo v okrajnih komitejih.

f) Oblastni komiteji so dolžni stalno skrbeti za utrjevanje osnovnih organizacij in komitejev LM. Sistematično je treba obiskovati teren, pomagati okrajnim komitejem, organizirati posvetovanja in seminarje z vodstvi osnovnih organizacij. Neposredna naloga oblastnih komitejev je, da v mesecu oktobru izvedejo seminarje na osnovi gradiva XIII. plenuma CK LMS in XI. plenuma CK LMS in v zvezi s pripravami volitev v KLO-je.

g) Oblastni komiteji so dolžni ukretni vse potrebno za izvedbo plenuma OK LMS v zvezi z nalogami, ki jih bo imela pri volitvah v KLO Ljudska mladina kot pomočnik Partije za nadaljnjo utrditev ljudske oblasti. Vse organizacije morajo posvetiti vso pozornost izbiri kandidatov za KLO, pregledati volivne spiske, posebno za mladino, ki bodo do volitev izpolnili 18. leto starosti, in doseči polno udeležbo pri volitvah.

h) Okrajni komiteji so dolžni v najkrajšem času dokončno postaviti krajevne komiteje, in to zlasti v dobi priprav na volitve v KLO-je, ter jih utrditi v vodstvu, ki bodo sposobna koordini-

rati delo aktivov ter bodo tako učvrstila osnovne organizacije.

i) Okrajni komiteji so dolžni poglobljati se v politično-gospodarsko situacijo okraja in na tej osnovi odrediti naloge mladinske organizacije ter s tem likvidirati kampanjsko in praktičniško delo. Biroji okrajnih komitejev morajo spremljati odnos do dela okrajnih komitejev kot celote in do aparata, ki mora postati pomočnik biroju pri izvajanju vseh nalog.

j) V okrajnih komitejih je treba povečati odgovornost in izpolnjevanju obveznosti do nadrejenih vodstev.

7. V kadrovski politiki se je treba dosledno ravnati po sklepih XIII. plenuma CK LMS. V zvezi s tem imajo mladinska vodstva naslednje naloge:

a) Zboljšati delo kadrovskih odborov in odsekov pri komitejih LM. Obratiti se je treba za kvaliteto vodčega kadra, ustvarjati rezervo, stalno zasledovati rast in dvig kadra. Povečati je treba osebno in kolektivno odgovornost pri izbiri kadra za mladinske šole in sploh pri vsakem predlaganju novega mladinskega kadra.

b) Oblastni in ostali komiteji LMS so dolžni utrditi kadrovske oddelke in odseke. Neposredna naloga je izpolnitev aparatov, formiranje krajevnih komitejev in utrjevanje sekretarjev in sekretarijatov grup.

c) Tako je treba izpolniti biroje OK LMS, aparate na oblastnih komitejih in CK, pa postopno z rastjo kadra v okrajnih birojih in na oblastnih komitejih.

d) Stabilizirati kader na delovnih mestih. Brez sporazuma z birojem CK LMS se ne sme zamenjati noben profesionalni kader, brez soglasja oblastnega komiteja pa se ne sme zamenjati neprofesionalnih mladinskih aktivistov v okrajnih birojih in komitejih ter v nižjih komitejih.

e) Pri izbiri mladinskih kadrov je treba z večjo odgovornostjo zboljševati socialni sestav in partijski sijaj. Mladinska vodstva naj preko partijskih komitejev zagotovijo dober partijski kader na celu mladinskih komitejev in osnovnih organizacij.

f) Plenum ponovno poudarja, da morajo vsa vodstva od CK LMS do krajevnih, odnosno tovarniških in šolskih komitejev zaostri vprašanje partijske vzgoje mladinskih kadrov v borbi za lik partijskega delavca, ki mu je Partija zaupala veliko in odgovorno nalogo vzgoje mladine.

g) Mladinska vodstva morajo posvečati vso skrb življenjskim pogojem vseh mladinskih voditeljev.

h) CK LMS je dolžan skrbeti za izpolnitev kadra v fizikalnih organizacijah, Ljudski tehniki in Strejski zvezi ter za politično delo med mladino, ki je v te organizacije vključena.

8. Mladinske organizacije morajo skrbeti za utrjevanje povezanosti z JA. V ta namen se je treba povezati preko komitejev z mladinskimi komiteji vojaških enic. Izkoristiti pripravljeno mladinskih funkcionarjev iz JA pri političnem delu, s predavanji in izobraževalnih tečajih, v predvojaški vzgoji, pri delu s pionirji in pri raznih konkretnih političnih akcijah, da se tako še bolj utrdi enotnost ljudstva in jugoslovanske armade.

9. Čuvanje narodne imovine je sestavni del borbe za graditve socializma. Pri tem ima važno vlogo gasilska organizacija Slovenije, ki v svojih vrstah vključuje tudi mladino. Zato mora mladinska organizacija razen agitacije za čim širše vključevanje mladine v to organizacijo skrbeti tudi za pravilno politično vzgojo in vsebino dela v organizaciji ter se boriti proti nezdravim pojavom in težnjam odtujevanja gasilske organizacije od današnje družbene stvarnosti.

10. Plenum poziva vse organizacije LMS na tekmovanje za 29. november.

II. ZPJ vzgaja pionirje v duhu brezne ljubezni do naše socialistične domovine in tovariša Tita. Vse oblike izvenskolskega dela morajo prispevati k zboljšanju uspeha in učenju in disciplini z namenom, da pogloblje znanje v zvezi z našo družbeno stvarnostjo. Preko vseh oblik pestrega zanimivega, zabavnega - vzgojnega dela boriti se proti sovražnim vplivom med pionirji.

1. Osnovna naloga vseh mladinskih vodstev in organizacij je, da dosledno izvajajo statut ZPJ. Sporedno s študijskega statuta ZPJ, ki ga mora poznati vsak mladinski aktivist, ukrepa vse potrebno za utrjevanje odredov ZPJ, zboljšati vsebino dela in sprostiti samoiniciativno pionirjev v pozitivno smer, da bi organizacija otrokom čim bližja.

2. V vseh odredih formirati kulturno-umetniške družine in preko njih razvijati pevske zборе, dramske in recitacijske skupine, lutkovne odre itd.

3. Široko popularizirati krožke in postaje mladih naravoslovcov ter v njih razvijati pravilno miselnost z najrazličnejšimi koristnimi deli od pogozdovanja, gojenja sadnega drevja in drugih rastlin do obdelovanja zemlje, sejanja različnih kultur itd.

4. OPS skupno naj z OO LT takoj pregledajo, kje so možnosti za postavitve postaj mladih tehnikov, ter zagotovijo zanje prostore in material. Zbujati zanimanje med pionirji za snovanje najrazličnejših krožkov s področja znanosti in umetnosti.

5. Čim bolj na široko aktivizirati pionirje v fizikalni in sportu.

a) Kjer so telovadna društva, vključiti vanje celotne odrede, kjer pa teh ni, postaviti telovadne vođe.

b) S fizikalnimi vodstvi na oblastnih organizacijah tečaje za pionirske vodnike, predvsem iz vasi. V mestih organizirati večerne tečaje za pionirske vodnike, v te tečaje pošiljati predvsem pionirske voditelje.

c) Izvesti vse priprave za krajevne, oblastne in republiške zimske igre pionirjev, ki bodo v času zimskega odmor.

Med pionirji vsestransko gojiti najrazličnejše sportne discipline.

6. S polno iniciativo naj mladinska vodstva skupno z LO izdelajo plane za zgraditev otroških zabavišč, fizikalnih igrišč, pionirskih domov, pionirskih sob, sob za Pomladek, strejske sobe itd. Se posebej poskrbeti za materialne potrebe pionirjev (mlečne kuhinje, šolske potrebščine, obleka, obutev itd.).

7. V središču pozornosti vseh mladinskih vodstev mora biti nenehna skrb za vzgojo in izbiro pionirskih voditeljev. Treba jim je organizirati vsestransko pomoč kulturnih in prosvetnih delavcev, ki naj jim pomagajo z nastviti in pedagoškimi izkušnjami poglobljati vsebino dela v organizaciji.

8. CK LMS bo izdelal program za obvezen strokovni študij profesionalnega mladinskega kadra, ki dela v pionirski organizaciji.

9. Izpolniti OPS ter jih usposobiti, da bodo reševali vse probleme v organizaciji kot kolektivno vodstvo.

10. a) Vodstva LMS morajo storiti vse, da se takoj začne izvajati odlok CK LMS o ustanovitvi Pomladka. V osnovnih organizacijah zadolžiti najboljše mladince za neposredno delo s pionirji.

b) Oblastni komiteji so dolžni takoj postaviti profesionalce, odgovorne za delo s Pomladkom, v okrajih pa odgovorne za Pomladek v OPS, ki morajo imeti pedagoško izobrazbo.

c) Skupno s frontnimi organizacijami, posebno z AFZ, postaviti aktivne za delo s Pomladkom.

11. Pripraviti vse za dobro vsebino in organizacijo Noveletne jelke.

Ljudska mladina LR Slovenije maršalu Titu

GENERALNEMU SEKRETARJU CK KPJ TOVARISU JOSIPU BROZU-TITU

Obveščamo Te, da smo na XI. plenarnem sestanku CK LMS kritično ocenili delo naše organizacije od IV. kongresa LMS do danes. Podrobno smo obravnavali organizacijska kadrovska vprašanja, uspehe in slabosti vzgojnega dela in še posebej delo Ljudske mladine Slovenije z Zvezo pionirjev. Ob tej priložnosti v imenu Ljudske mladine Slovenije pošiljamo borbeno mladinske pozdrave, izraze globoke vere in zaupanje v Tvoje pravilno vodstvo ter pripravljenost, da se še dosledneje borimo za zmago socializma v naši domovini.

Ob ugotovitvah naših slabosti, ki se izražajo v zaostajanju razvoja organizacije za nalogami in zrelostjo naše mladine, pa istosčasno vidimo, da mladina z ogromnim poletom uresničuje naloge naše Partije, da brez kolebanja premaguje vse težave, ki so povezane z graditvijo socializma in težkimi, ki nam jih povzroča gonja držav Informbiroja z vodstvom Sovjetske zveze na celu. Bedal so njihovi poizkusi, da bi s preprečevanjem stikov naše mladine, žena in drugih organizacij z demokratičnimi organizacijami v svetu zatrli resnici pot do drugih narodov. Tudi slovenska delovna mladina prispeva znaten delež k vsem našim zmagam. Naša organizacija se je razširila za 4351 članov in je danes združeno v vrstah Ljudske mladine 90% slovenske mladine, ki je poslala na delovne akcije 66 brigad z 11.438 mladinci in mladinkami, poleg tega pa je delalo na manjših objektih 41 brigad z 4300 mladinci. Rudarstvu in težki industriji je dala slovenska mladina 5210 novih mladih delavcev, v ostale panoge naše industrije pa 8660. Danes je v industriji, rudarstvu in podjetjih poleg mešanih brigad 1292 mladinskih, ki so množično osvojile borbo za višjo storilnost dela.

Ti uspehi so dokaz, da se je naša mladina kakor vselej tudi tokrat ogrela za veliko pravično stvar, sledi Ti brez pomiselnja, ker je globoko prepričana o pravičnosti borbe, v kateri nas vodiš. Tvoj osebni zgled, ki ga daješ v obrambi načel socializma pred t. z. najvišjimi avtoritetami, ljubezen do naše domovine in nesebična požrtvovalnost, s katero nas vodiš in učiš, kako naj zgradimo srečnejšo pri-

hodnost, doslednost naše Partije na tvoj poti — ob vsem tem je naša mladina bolj kakor kdajkoli vzgaja v duhu resnične komunistične morale in zavrača žalostne ostanke preteklosti. Iz te borbe bo naša mladina izšla še čistejša in silnejša. Za vse to Ti je slovenska mladina neizmerno hvaležna in Ti obljublja, da ne bo krenila s pravilne poti našega vodstva niti ob najtežjih preizkušnjah.

Naš plenarni sestanek je bil v času, ko praznujemo 30. obletnico ustanovitve SKOJ-a. Z uspehi v tekmovanju za to obletnico se mladina zavezuje, da bo čuvala slavne tradicije naše borbe, da se bo na njih tudi v bodoče vzgajala, da bo neomajno nadaljevala pot k uresničenju ideje tisočev padlih slojcevev in ne bo dopuščala, da bi kdorkoli gazil te naše svetline.

V temeljiti diskusiji, ob neposredni pomoči našega partijskega vodstva smo na plenumu sprejeli zaključke, ki jih narekujejo splošne naloge graditve socializma. Ojačili bomo politično-vzgojno delo mladine kot izhodišče vsega našega delovanja. Se bolj vztrajno se bomo borili za razvijanje lika člana Ljudske mladine, ki ga odlikujejo lastnosti komunistov — iskrenost, resničnost, načelnost, kritičnost, borbenost, skromnost in delavnost. Mladinska organizacija se bo vztrajno borila, da prode visoka zavest o potrebi zvišanja storilnosti proizvodnje vseh panog do slehernega mladina. Izvedli bomo ukrepe za še večjo politično mobilizacijo kmečke mladine pri izvajanju linije naše Partije na vasi. Ojačili bomo pomoč šolskim mladinskih vodstvom, da bodo aktivni v šolah postali mobilizatorji mladine pri izvrševanju vseh nalog, ki jih postavlja šola. Da bomo uspešno izvršili te naloge, moramo organizacijsko okrepiti našo organizacijo in odstraniti slabosti v odnosu do kadrovskega vprašanja. Sprejeli smo tudi sklepe, da bo pionirska organizacija postala našim otrokom še bližja, da bodo v njej našli veselo mladost, vzgajala jih bo v ponosne državljane naše slavne domovine.

Sprejete sklepe bomo izvrševali z zavestjo, da je to naša dolžnost pred mladino, Partijo in našim vodstvom, na čigar čelu stojiš Ti — največji učitelj in prijatelj mladega rodu.

Ljubljana, 11. oktobra 1949.

Udeleženci XI. plenuma Ljudske mladine Slovenije

Kaj je videl in doživel slovenski znanstvenik v Ameriki

Kmetje jim dobavljajo zelenjavo in sočnje in tovarna ga konservira. Tovarna izdeluje sama vse pločevinaste posode, ki jih uporablja pri konzerviranju. Ogromni laboratoriji stalno nadzorujejo potek procesa pri izdelavanju posameznih izdelkov. V posebni sobi je sedelo na primer 12 pokusevalcev jedil. Vsaak teh pokusevalcev dobi majhno porcijo izdelane jedi, preden jo konzervirajo in samostojno ocenijo njeno kakovost. Če je ocena v kakšnem primeru slučajno slaba, potem je dolžnost tovarne, da poišče vzrok in obenem prepreči, da tak izdelek ne gre v promet. V laboratorijih tudi kemično raziskujejo sestav in trdnost raznih živil in ugotavljajo na primer pri paradničkovem soku, če ni morda preprost ali pretekoč in podobno. Vse delo pri polnjenju konzerv, lepljenju etiket je mehničarizirano in gre z veliko brzino. Tudi ženske, ki na koncu tega delovnega traku spravljajo konzerve v zaboje, delajo zelo nagi, čeprav morajo skrbno pregledati, ali je konzerva dobro zaprta in etiketa pravilno nalepljena. Zanimivo je, da delajo vsi delavci v rokavicah, in to ne samo v tej tovarni, temveč povsod. Tako sem na primer videl delati v rokavicah

blane, je zasajena s srednjevisokim drevjem, ki ima veje čisto go tal. Pokazali so nam razne vrste motornih škroplilnic, od katerih se nekatere premikajo na gosenicah, druge pa na kolesih. Te škroplilnice s tako silo pokropijo drevesa, da jih naravnost operajo. Pod drevjem pa raste trava. Lastnik sam ne dela, temveč zaposluje primerno število ljudi, ki mu oprav-

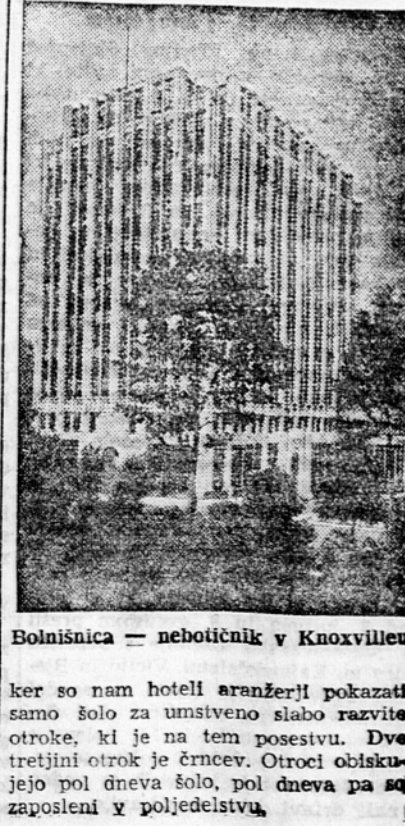
V skuhinju tovarne zelenjadnih konzerv H. J. Heinz Company v Pittsburgu

mo v sosesčini, ki meri okoli 400 ha. Tu so nam pokazali metodo varovanja rodovitnosti zemlje. Zemljišče je bilo obdelano po slojnicah. Načrte za tako obdelavo je farmer dobil na posebnem uradu, ki propagira ta način obdelovanja in je farmerjem na razpolago z nastviti in načrti.

Kakšna je ta metoda obdelovanja zemlje po slojnicah? Na položnem pobočju se njive vlečejo v nekakem loku in se njih ureditve že močno približuje našim ureditvam v vinogradih, kjer uvajamo saditev trt na terasah. Posevki so različni. Pasu krompirja, kjer je zemlja odprta, sledi pas detelje, kjer je zemlja zaprta in vodo zadržuje. Voda tako zemlje ne more izprati, kar bi se prav gotovo dogajalo, če bi jo orali v navpični smeri, navzgor in navzdol.

Hkrati smo na tem posestvu videli tudi velik stroj za škropljenje krompirišča. Traktor ga je vlekel kar preko rastlin. Ko smo začudeni vprašali, ali tak stroj ne napravi na krompirišču veliko škode, so nam odgovorili, da nekaj rastlin že poškoduje, vendar ne toliko, da bi se škropljenje zaradi tega ne izplačalo. Škroplilo so proti nepospori, širina enkratnega škropljenja pa je znašala kakih 10 m.

Se istega dne smo si nato ogledali še posestvo, ki meri 800 ha. Podrobneje pa njegove ureditve nismo videli,

Bolnšnica — nebotičnik v Knoxvilleu

Plantaza, na kateri rastejo same ja-

ker so nam hoteli aranžerji pokazati samo šolo za umstveno slabo razvite otroke, ki je na tem posestvu. Dve tretjini otrok je črncev. Otroci obiskujejo pol dneva šolo, pol dneva pa so zaposleni v poljedelstvu.

Za boljšo izbiro v trgovini na drobno

Iz izkušenj in borbe »Tekstil - Obutev« v Ljubljani

Ob svoji ustanovitvi letošnjo spomlad, so prevzela trgovska podjetja na drobno dve osnovni nalogi in sicer: 1. da zbirajo potrebno blago od naše industrije in 2. da razdeljujejo to blago redno trgovini na drobno v skladu z dejanskimi potrebami krajev, mest in okrajev.

Da bi izpolnila to svojo nalogo kar najbolje, se je je ljubljanska »Tekstil-Obutev« lotila z vso resnostjo in dosegla pri tem uspehe, ki so jo uvrstili med prva grosistična podjetja v državi. Razen tega je to ljubljansko podjetje odkrilo v poslovanju trgovine na drobno vrsto hudih pomanjklivosti, ki zavirajo zdrav razvoj naše socialistične trgovine in preprečujejo, da bi dobili naši potrošniki toliko blaga in takega, kakor to je omogoča naša industrija na trenutni stopnji svojega razvoja.

Svoje delo je začela »Tekstil-Obutev« z ugotavljanjem zaloga po posameznih trgovinah na drobno. Ze po kratkem času je ugotovila, da presega te zaloge za 10%, 30% in celo 112% tiste količine blaga, ki bi jih trgovine po normativih in fondu točk na svojem področju smele imeti. Takšne prekomerne zaloge so bile ugotovljene predvsem v raznih industrijskih magazinih, ki imajo prioriteto pri dobavi, pa tudi v drugih trgovinah, čeprav v manjšem obsegu. Vsa trezno misleč človek bi pričakoval, da na področju takih magazinov in preskrbovalnic ni manjkalo blaga, pokazalo pa se je, da zahtevajo te trgovine na drobno od »Tekstil-Obuteva« v Ljubljani vedno nove dobave, češ potrošnikom nimamo kaj prodajati.

»Tekstil - Obutev« gre v borbo proti neidočemu blagu

Tako je »Tekstil-Obuteva« naletela v maloprodajni mreži na vprašanje tako zveznega neidočega blaga. Da bi razbremenila maloprodajalce tega blaga in jim nato mogla dobaviti drugo blago, po katerem je povpraševanje, je odprla v Celju posebno skladišče, v katero prihajajo sedaj pošiljke iz raznih krajev Slovenije. Istočasno je sklenilo ljubljansko grosistično podjetje za tisto število točk, za kolikor se bo predvidoma vrnilo neidočega blaga v celjsko skladišče, pogodbe o menjavi z nekaterimi drugimi republikami, da tako da v naše trgovine iz teh republik blago, ki tam ne gre, po katerem pa naši potrošniki zelo povprašujejo. »Tekstil-Obuteva« je vse maloprodajalce o tem obvestila in jih pozvala, naj se poslužijo v največji možni meri ugodnosti te menjave.

Vračanje blaga, ki se je začelo, je takoj pokazalo velike pomanjklivosti glede obsega teh vračil, obracunavanja vrtnih pošilk, stanja, v katerem se to blago nahaja, in glede vrste tega blaga.

Predvsem industrijski magazini sedijo na svojih zalozah

Kljub ugotovljenim prekomernim zalozam ne vračajo maloprodajalci blaga v količinah, kakor je bilo pričakovati. Predvsem veliko število industrijskih magazinov ni vrnilo do danes nič metra blaga, niti komada tekstilnih izdelkov, čeprav tega ne more prodati. Takli magazini so: magazin tovarne kemičnih izdelkov Celje, ki ima 72% zaloge preko normativa, okrajni magazin Celje-okolica (97%), potrošniška zadruga Kamnik (80%), magazin železarn v Jesenicah (79%), magazin hi-centralne Mostje (89%), magazin cementarne Anahovo (120%) in OZKZ Kočevje (182%). Primer Kočevja je bil kar tipičen. Kljub dvakratnemu pozivu se poslovodja dva in pol meseca po inventuraciji ni javil pri podjetju v Ljubljani in ves ta čas ni prejel nobenega blaga; njegova zaloge, ki mu ni sija, pa je presejala za 162% normativno zalogo.

Podgane in miši ne smejo gnezdit v tekstilnem blagu

Maloprodajalci, ki so s »Tekstil-Obutevom« sklenili dogovor o vračilu blaga, so ga pošiljali in ga pošiljajo še danes v celjsko skladišče v zelo slabem stanju, delno celo v takem, da ga sploh ni mogoče preveziti. Od 46 pošilk (nekatero v vrednosti do 900.000 dinarjev), kolikor jih je do danes prišlo v celjsko skladišče, jih je komaj 20 takih, da ni bilo pri njih večjih pomanjklivosti, brezhibnih pa jih je bilo samo sedem. Vse graje vredne so

predvsem velike pošiljke v vrednosti pol milijona in več, ki so izkazovale vse polno napak, ne samo glede pakiranja in zaračunavanja cen, temveč predvsem glede stanja blaga. To velja v največji meri za pošiljke namensko-potrošniške zadruga Sežana, okrajnega magazina Sežana, industrijskega magazina gorških opekarn v Bilju pri Novi Gorici, okrajnega magazina Ilirska Bistrica, industrijskega magazina steklarne Hrastnik (najslabši od vseh), industrijskega magazina tovarne kemičnih izdelkov Hrastnik, industrijskega magazina tovarne usnja Vrhnika in industrijskega magazina železarn Storo. Za prevzem in sortiranje pošilk okrajnega magazina Sežana je delalo v Celju 12 namestencev 4 dni. Samo srajce je moralo vrniti Celje Sežani 119 komadov, ker so bile bodje umazane, zmečkane ali brez gumbov. — Gorške opekarne so zagrešile pri cenah napak za 3527 din; za hubertus-plašče in sukničice so zaračunali 85 točk, namesto 50 oziroma 30. (Kdo ve, ali niso toliko točk zaračunali tudi potrošnikom?) Precej raznovrstnega blaga je bilo tako umazanega, da jim ga je bilo treba vrniti. — Pošiljka okrajnega magazina Ilirska Bistrica v vrednosti pol milijona dinarjev je bila zelo podobna sežanski pošiljki. — V enem zaboju pošiljke industrijskega magazina steklarne Hrastnik je bilo kompletno gnezdo podgan. Vrniti jim je bilo treba 10 srajce, 7 spodnjih hlače, eno majico in dva komada ženskega perila. O 150 komadih dolgih spodnjih hlače, ki so bile v pošiljki, ni bilo ne duha ne siha niti na dobavnici niti na računih tega magazina. — Blago iz magazina steklarne v Storah je bilo vlažno od plesnobe. 39 komadov raznega perila sploh ni bilo mogoče preveziti. — Industrijski magazin tovarne kemičnih izdelkov Hrastnik je v enem zaboju poslal mislo, blago v tem in drugih zabojih pa je bilo ponesreženo z mislimi odpadki. In tako dalje. Pošiljatelj teh pošilk bi vsakogar moral imeti drugačen odnos do blaga, ki je dejansko obdelljivo imetje, in se zavzdati, da škodujejo s tako malomarnostjo v svojem delu predvsem sebi, ker se bodo morali zagovarjati pred ljudstvom. Če jim manjka strokovnega znanja ali če nimajo skladišč in podobno, tedaj morajo vložiti vse sile v to, da take pomanjklivosti odpravijo. Za upravno operativno voditelje, to je okrajne ljudske odbore in industrijo pa sledi iz tega dolžnost, da nadzirajo mnogo bolj kot doslej svoja podjetja in jim pomagajo, kjer se je da.

Tudi neidoča obutev je pereče vprašanje

Kar smo rekli o tekstilnih izdelkih, velja delno tudi za obutev. Na splošno je moskih čevljev preveč, ženskih pa premalo. Tako je tudi z galosami, ki jih nekateri maloprodajalci vračajo v tisočih parov. Enake razmere v drugih republikah onemogočajo menjavo. Pri vsem trudu je »Tekstil-Obutev« uspelo samo v Zagrebu zamenjati okrog 9000 parov take obutev, ki je v Sloveniji ni bilo mogoče prodati. Prizadevanje podjetja vplivati na proizvodnjo tovarno s sklepjanjem pogodb, ni rodilo doslej nekih posebnih uspehov. Zaradi zapletenosti proizvodnih procesov je vsakogar nemogoče spremeniti čez noč to proizvodnjo, vendar pa je naloga tovarna, da razmišlja o možnosti in potrebi preusmeritve te proizvodnje že v bližnji prihodnosti. To nesorazmerje pri čevljih je tudi posledica prakse v predpriskih Jugoslaviji, ki je veliko ženskih čevljev uvažala oziroma so se delali ročno po naročilu.

Takšne napake se ne smejo več ponoviti

Vse omenjene napake se dajo odpraviti. Magazini in ostala maloprodajna mreža morajo spremeniti svoj odnos do neidočega blaga, ki ga ne smejo brez potrebe zadrževati v svojih trgovinah. Obenem pa je nujno, da skrbje v prihodnje za pravilno skladiščenje blaga sploh. »Tekstil-Obutev« v Ljubljani s hvalozvožnostjo svetujemo, da nadaljuje vztrajno svoje delo v smislu uvažanja res socialističnega trgovanja, da bo vedno manj napak, ki brez potrebe otežujejo preskrbo delovnega ljudstva z izdelki naše tekstilne in usnjarske industrije. fr.

SKUD „ISKRA“ IZ ZENICE v Sloveniji

V torek je prišla v Ljubljano močna skupina sindikalnega kulturno-umetniškega društva »Iskra« iz Zenice. »Iskra« je visoko kvalitetno društvo. Ustanovljeno je bilo že v začetku leta 1946. in se je hitro razvilo v največje in tudi najboljše kulturno-umetniško društvo v Bosni in Hercegovini. Danes ima »Iskra« nad 260 aktivnih članov in 2500 podpornih članov, svoj pevski zbor, dramsko družino, folklorno skupino, recitatorje in jazz. Mladina in tudi pionirji imajo v društvu svojo sekcijo. V Zenici ima društvo svoja lastna kulturni dom z veliko moderno dvorano. Po zgledu kulturno-umetniškega društva iz Zenice so organizirali tudi v ostalih delavskih središčih Bosne: Kaknju, Brezi, Varešu in drugih svoja kulturno-umetniška društva.

Po uspešnih turnejah v svoji republiko je sindikalno kulturno-umetniško društvo »Iskra« vrnilo obisk kulturno-umetniškima društvoma iz Kranja in Maribora, ki sta obiskala Zenico. V torek zvečer so gostovali v Litostroju. Novo sindikalno dvorano je napolnilo nad 500 delavcev Litostroja, ki so navdušeno pozdravljali zeničke železarje in rudarje. Program, ki so ga izvedli gostje, se je sprevel v veliko manifestacijo bratstva in enotnosti ter uspehov prvoborcev za socializem — kovinarjev in rudarjev iz Zenice ter delavcev iz Litostroja.

Ze s prvimi točkami so gostje osvo-

jili srca delavcev Litostroja. Na odru so naši delavci videli bosanske običaje in se seznanili z bosanskim narodnim zakladom — čudovito bosansko narodno glasbo in pesmijo, ki jo je izvajal tamburaški orkester »Iskra«. Folklorna skupina je pokazala v nošah bosanskih kmetov več narodnih plesov. Pevski zbor, ki je žel velikovo odobravanje, je zapel več pesmi. Med njimi tudi nekaj slovenskih. Pevski zbor »Iskra« ima glasovne tako dovršene da misli, da poslušala kvalificirane pevce, ne pa rudarje in kovinarje, ki not in dan bijejo težko in uporno borbo za plan. Med programom smo slišali tudi več dobro podanih recitacij, v katerih so zenički rudarji in kovinarji iznesli svoj gnev proti vsem našim obrekovalcem ter upanje v zmago pravice in socializma v naši deželi. Uspešno izveden program so delavci Litostroja prekinjali s plaskanjem in vzkliki gostom, ki so jim pokazali toliko lepega in novega. Ob zaključku so kovinarji iz Litostroja nagradili svoje goste s cvetjem in nagrado.

Skupina »Iskra« bo obiskala še več naših delovnih kolektivov. Gostovala bo v Postojni, Kranju, na Jesenicah in Bledu ter pri naših rudarjih v Trbovljah. Bosanski delavci se bodo seznanili z našimi kraji, tovarnami in z našimi delavci. Medsebojno bodo izmenjali svoje izkušnje pri kulturnem delu in pri delu v tovarnah in rudnikih.

Nova velika ranžirna postaja v Vinkovcih

Med velikih investicijskih dela na naših železnih spada gradnja velike ranžirne postaje v Vinkovcih, kjer se stekajo železniške proge s 6 strani. Naglo rastoči tovorni promet terja nove velike naprave za ranžiranje vlakov. Zato so letos v začetku junija začeli graditi novo veliko tovorno postajo, ki naj omogoči pravičen razvoj prometa brez zakasnitve. Razen strokovnih delavcev so bile od junija na tem gradbišču zaposlene tudi frontne brigade iz starih okrajev. Dne 11. oktobra so končali prvo etapo del z dograditvijo ranžirne postaje s 15 tiri in s posebnim tirom za hitro sestavljanje in razstavljanje vlakov. Do konca novembra pa bo v celoti zgrajena in izročena prometu nova tovorna postaja.

Tudi na otoku Krku bodo pridelovali bombaž

Strokovnjaki ministrstva za kmetijstvo LR Hrvatske so proučili možnosti gojitve bombaža tudi na otoku Krku, kjer so letos začeli poskusno gojiti to rastlino, zlasti na področju krajevnega ljudskega odbora Vrbnik. Glede na dobre uspehe teh poskusov kažejo kmetje veliko zanimanje za novo kulturo in bodo že prihodnje leto posejali bombaž na površini okrog 50 ha.

OPEKARNA, najboljši obrat jeseniške železarne

V jeseniški železarni je bila pred kratkim izvršena reorganizacija delovnih brigad. Sestavljen je bil glavni brigadni štab za vso železarno, ki mu načeluje glavni inženir tov. Sergej Černivec, dodeljen pa mu je tov. Franjo Čuljkar. V štab so pritegnili tudi zastopniki tovarniškega komiteja KP, sindikalne podružnice kovinarjev, mladinske organizacije, nadalje šef planskega oddelka, šef oddelka za norme, šef priprave dela, statistike itd. Po reorganizaciji se je število brigad precej znižalo. Iz šibkih enot so nastale močnejše delovne enote, ki bodo laže in bolje izpolnjevale svoje delovne naloge.

Za september so bili delovni uspehi brigad ocenjeni že po novem načinu, ki je enoten za vsa podjetja težke industrije. Prvenstvo železarne si je za ta mesec priborila brigada tovarišice Pavle Oblokove iz opekarniškega obrata, ki je presejala plan za 38%, normo pa za 37%, medtem ko nepravičenih izostankov ni imela. Ta brigada je v septembru dvakrat tekmovala po Strotanovičevem načinu in je veliko pripomogla, da si je opekarniški obrat v medobratnem tekmovanju priboril za tretje četrtletje prvenstvo vse železarne.

Drugo mesto si je v septembru priborila brigada tov. Pavla Keliha na lahki valjni progli obrata Javornik I. Ta brigada je svoj plan izpolnila po količini s 109%, po asortimentu pa s 100%. Normo je glede na zmanjšanih stavež presejala 20%. Brigada je izkazala le 0,86% neupravičenih zamudnega delovnega časa, medtem ko je izmeček minimalen. Brigada se odslej imenuje brigada »Franc Leskošek«.

NELJUDSKA ZDRAVNIKA OBSOJENA

Pred ljudskim sodiščem v Ljubljani je bila v soboto 1. okt. razprava proti dr. Albertu Trtniku in dr. Ivanu Drobniču, zdravnikoma DZSS. Oba obtožena sta zagrevala sovražnika FLRJ in asocijalna tipa. Na razpravi je bilo dokazano, da sta ves čas po osvojitvi malomarno opravljala svoje delo. Da bi rušila ugled Državnega zavoda za socialno zavarovanje in ustvarjala nerazpoložene med obolenimi zavarovanci, sta sprejemala privatne paciente v ordinacijah DZSS, sprejemala od njih pokupnine, delavce pa, ki so prišli k zdravniku iz oddaljenih krajev, pušila čakati ure in ure.

Svojim znancem-zavarovancem sta dajala neopravičeno bolezenske dopuste, res bolni zavarovanci pa zadostne zdravniške pomoči pri teh dveh zdravnikih niso dobili, niti ne bolezenskih dopustov. Na ta način sta oba obtožena namerno hotela ustvariti nerazpoložene med pomoči potrebnimi zavarovanci. Med pacienti in nameščenci sta poskušala ustvariti nezaupanje v naše državno vodstvo. Izjavljala sta, da so na vodilnih mestih sami hlapi in dekle-

PROIZVODNI PLANI najvažnejša tekoča naloga obdelovalnih zadrug

Zvezni minister za kmetijstvo je tedni objavil odredbo v zvezi z izdelovanjem gospodarskih planov v obdelovalnih zadrugah. Odredba, ki je za redno in napredno delo zadrug največje važnosti, pravi med drugim:

Vse kmečke obdelovalne zadruge morajo izdelati predloge svojih gospodarskih planov za leto 1950 najdalje do 30. oktobra leta 1949. Pri tem jim morajo okrajni ljudski odbori pomagati. Zato se bo ustanovila v izvršilnih odborih okrajnih ljudskih odborov posebna komisija, ki bo v navzočnosti predsednika zadruga pregledala gospodarski plan vsake kmečke obdelovalne zadruga in v njem napravila potrebne popravke. Svoje delo mora opraviti komisija najdalje do 10. novembra leta 1949.

Komisija bo pri pregledovanju pazila zlasti na to, ali je s planom določeno pravilno izkoriščanje kapacitet, pravilna uporaba predpisanih normativov za proizvodnjo in potrošnjo ter prehrano zadržnikov, zadržne živine in živine na ohišnici. Komisija bo

predložila poročilo o opravljenem pregledu planov kmečkih obdelovalnih zadrug na seji izvršilnega odbora okrajnega ljudskega odbora najdalje do 15. novembra leta 1949.

Na podlagi pregledanih planov kmečkih obdelovalnih zadrug bodo začela pooblašena odkupna podjetja in upravni odbori kmečkih obdelovalnih zadrug sklepati pogodbe za obvezne oddaje državi. Pogodbe se morajo skleniti do 15. decembra l. 1949. Kolikor bi pozneje nastopile spremembe v planu kmečkih obdelovalnih zadrug, sta pooblašena odkupno podjetje oziroma upravni odbor kmečke obdelovalne zadruga privoliti v ustrezne spremembe ali dopolnitve pogodb.

Pogodbe o dobavi materiala za proizvodnjo investicijskega materiala za potrebe kmečkih obdelovalnih zadrug bodo po njihovem proizvednem planu sklepale okrajne zveze kmečkih zadrug z državnimi gospodarskimi podjetji.

V primeru, da upravni odbor kmečke obdelovalne zadruga meni, da popravki, ki jih je napravil pri pregledu izvršilni odbor okrajnega ljudskega odbora, glede na kapacitete niso realni, lahko pošlje pritožbo preko izvršilnega odbora okrajnega ljudskega odbora izvršilnemu odboru oblasnega ljudskega odbora v roku 15 dni od dneva, ko so bili sporočeni popravki plana. Izvršilni odbor oblasnega ljudskega odbora bo izdal rešitev o pritožbi v roku 15 dni na podlagi preiskovanja dejanskega stanja v sami zadrugi.

Minister za kmetijstvo ljudske republike lahko v primeru nepravilne uporabe predpisanih normativov proizvodnje in potrošnje, ali v primeru neupoštevanja kvot in navodil napravil na predlog izvršilnega odbora oblasnega ljudskega odbora popravke v okrajnem zbiru do 15. decembra 1949. Poverjeništvu za kmetijstvo okrajnega ljudskega odbora je dolžno v tem primeru napraviti v roku 15 dni po prejemu popravka, popravke v planih tistih zadrug, pri katerih so napačno uporabili normativ ali drugi predpis.

Kolikor ne bi kmečke obdelovalne zadruga vložile pritožbe, so dolžne slovati po svojem gospodarskem planu takoj, ko je pregledan na seji izvršilnega odbora okrajnega ljudskega odbora. Vse novo ustanovljene kmečke obdelovalne zadruga so obvezane, da mesec dni po registraciji izdelajo predlog svojega gospodarskega plana. Izvršilni odbor okrajnega ljudskega odbora je nato dolžan v roku 10 dni pregledati plan zadruga.

Za vse nove člane, ki stopajo v kmečko obdelovalno zadrugo po izdelavi pregleda letnega plana, prevzema obveznosti do države glede na oddajo tržnih presežkov v celoti zadruga, vendar samo tiste obveznosti, ki časovno despejajo po pristupu v zadrugo in za katera so v zadrugo vnešene ustrezne kapacitete. Za obveznosti novega člana, katerih izpolnitev je dopela pred vstopom v zadrugo, kakor tudi za tekoče obveznosti, za katere je bilo treba v zadrugo vnesti ustrezne kapacitete, pa niso vnešene, odgovarja nasproti državi novi član zadruga. Za vsa gospodarstva, ki stopajo v kmečke obdelovalne zadruga po pregledu letnega plana, izdelujejo kmečke obdelovalne zadruga poseben dopolnilni plan proizvodnje in tržnih presežkov samo za ta gospodarstva. Zadruga pošilja svoje dopolnilne plane z vsemi podatki o novih kapacitetah v pregled okrajnemu ljudskemu odboru vsakega prvega za pretekli mesec.

Izvršilni odbor okrajnega ljudskega odbora je dolžan poslati poverjeniku za kmetijstvo okrajnega ljudskega odbora seznam gospodarstev takoj, ko stopijo v kmečko obdelovalno zadrugo s podatki o njihovih obveznostih do države in kapacitetah, ki jih vnašajo v kmečko obdelovalno zadrugo.

Poverjeništvu za kmetijstvo okrajnega ljudskega odbora je obvezano pošiljati mesečno rekapitulacijo o dopolnilnih planih izvršilnemu odboru oblasnega ljudskega odbora in poverjeništvu za državne nabave okrajnega ljudskega odbora.

Ob koncu sledijo še kazenske določbe, po katerih bodo kaznovani tako predsedniki zadrug kakor poverjeniki ali direktorji odkupnih podjetij, če se ne bodo ravnavali v skladu s predpisani odredbe.

KULTURNI PREGLED

FRANCOSKI FILM »LJUBEZENSKE SANJE«

Znova in znova se dogaja, da izražajo razni ljudje, bodisi v literaturi ali v obliki biografskih romanov, dokaj pogosto pa tudi v filmski predelavi biografije znamenitih in pomembnih pisateljev, pesnikov, glasbenikov, znanstvenikov, državnikov itd., za razne nerodne in naivne pa tudi senzacionalne, netaktna in neokusne zgodbe, v katerih komaj prepoznava podobno človeka, o katerem govorijo. Tako ni čudno, da se je pripetilo tudi pianistu, skladatelju in pisatelju Lisztu, kakor že mnogim pred njim (francoski film o Berliozu, češki film o zgodnjem umrlem violiniistu Josefu Slaviku itd.), da je postal »zrtev« siromašne, banalne fantazije in primitivne psihologije in to v francoskem filmu »Ljubezenske sanje«.

Franc Liszt, prijatelj in sodobnik Berliozu, Chopinu, Bilova, Wagnerja itd., spada med najpomembnejše glasbenike 19. stoletja. Rodil se je leta 1811 na Madžarskem. Studiral je na Dunaju in v Parizu, kjer je skomponiral opero »Don Sanchez«, ki so jo uprizorili leta 1825 v Veliki operi v Parizu in je njegov edini poizkus na tem področju. Med leti 1839—1847 je prirajal po vsem svetu z velikim uspehom klavirskih koncerte. Vse doživel

se ni naselil v Weimarju, kjer je deloval kot dirigent, profesor, skladatelj in pisatelj, se je omejeval Liszt na skladiše za klavir in na klavirske predelave del drugih mojstrov. Kot dvaindvajsetletni mladenič se je seznanil v Parizu z groficom d'Agoult, ki je pozneje francosko pisateljico, ki je objavljala svoja po večini politična dela pod psevdonimom Daniel Stern. Ta je zapustila moža in živela z Lisztom med leti 1835—1839 v Svici in Italiji. Rodilo se je troje otrok, med njimi Cosima, sprva žena pianista in komponista Hansa v. Bilova, pozneje pa komponista Wagnerja. To zvezje z Lisztom in vzroke razpada med njima je popisala grofica d'Agoult v romanu »Néidias«.

S filmom »Ljubezenske sanje«, ki je bil izdelan po gledališki igri Renée Fauchois, so hoteli seznaniti tvorci filma gledalce prav s tem obdobjem Lisztovega življenja. Naj je bil njih namen pri tem še tako dober, Lisztu kakor gledalcem so napravili prav slabo uslugo, saj njihova prizadevanja niso rodila drugega kakor zgodbo, močno podobno kolportajnim romanom. Besedni zaklad junakov, poln ključnih ljubezenskih izjav in drugih napačnih besed,

vožnja po jezeru, junakinja v obvezni beli obleki, itd. ljubezenske sanje v početju, ki sledi uverturi z vzdihovanjem, težki boleznimi zaradi prehudega hrepenanja, kažejo, da so si tvorci filma olajšali svoje delo s tem, da so se zvesto držali zgoraj omenjenih predlog. Zgodba o Lisztu ni niti sentimentalna niti romantična, marveč samo osladna in plehka, skratka, nič drugega kakor potvorba ljubezni in vseh drugih človeških čustev. Takih zgodb je bilo vselej na pretek, le tega ne vem, kako jih je mogoče spraviti v zvezo z Lisztovo biografijo in čustvi, kako je prišel do tega, da so ga uvrstili v zbirko kolportajnih junakov. Zanimivo bi bilo videti Lisztovo, kako je bil v pravih Lisztovih obraz, če bi se zagledal tekega na platnu. Razen njegove siluete je v filmu prav malo stvari, ki bi spominjale nanj. Mar bi se prepoznal v dirigentu (vem, da so nekateri pri tem opravilu silno temperamentni), ki s svojimi kretnjami včasih spominja že skoraj na telovadca? Ali bi priznal za veren izraz svojo igralčevno mimiko, za katero bi bil v nekaterih prizorih najbolj primeren izraz — spakovanje. Kaj bi rekel na to, da so izrabili njegovo ljubezensko doživljanje za neumno zgodbo, njega samega pa prikazali kot človeka, ki ga ljubezen in slava premetavata kakor list v vetru? Nič ne rečem. Lahko, da je Liszt tudi v resnici govoril podobne besede, kakor jih govori v filmu, vendar ne gre toliko za to, kaj reče, mar-

več v kakšni zvezi to poveš, kako poveš in kako izveni. Lisztu v filmu pa so tako oskubili vseh pristnih človeških čustev, da ponavadi njegove besede izzvene docela operetno, kakor je operetno v filmu vse njegovo ljubezensko doživljanje. Odnos med groficom d'Agoult in Lisztom je bil ali je moral postati tragičen. S tem, da je kot ženska iz visoke družbe zapustila moža, se je grofica hudo prepregčila zoper takratno družbeno moralno in postala v družbi črna ovca. Živeti med ljudmi kot črna ovca, skrivati se pred prezirni družbe, je težavna stvar, pa bodi še tak junak. Vzdušje, ki ga ustvarja tako življenje, postane mučno in nezdravo, pa naj so bili nameni v začetku še tako dobri in iskreni. Temu se je pridružila še razlika v letih, ki je postajala s časom vse bolj občutna in ni bila nepomembna za njun odnos. Liszt si je kot človek in umetnik s trdim delom nedvomno ustvaril svojo veljavo v svetu. On sam in njegova umetnost sta uživala med sodobniki veliko spoštovanje in se ob njegovih delih tudi sami lahko prepričajo, da ni bil operetni junak. Zato je docela nemogoče, in neokusno prikazovati ga kot človeka, ki je zapustil ljubezen, da bi se posvetil slavju, in zmede, ki se je navezala nanj kot smučeno velike, nesebične ljubezni, niti ne potrebuje Liszt smešnega idealiziranja in podvzdigovanja svojih čustev in nekakien

odmaknjen svet, še manj pa opravičilo za svoje nagibe in dejanja.

Tako torej film »Ljubezenske sanje«, ki naj bi bil odomek iz življenja znamenitega komponista, ne prinaša ničesar, kar bi od takega dela pričakovali. Ničesar ne vemo o Lisztovem značaju, o njegovem človekem in umetniškem prizadevanju, ničesar o dobi, v kateri je živel in delal, ničesar o njegovem pomenu za kulturni svet. Vsa ta, tudi po režijski in igalski strani zelo povprečna »biografija« je zreducirana zgolj na ljubezensko zgodbo in še ta je po vsem svojem občutju potvorenja.

Blanka Janc

Ob stoletnici Fryderyka Chopina

Je izdal Slovenski knjižni zavod v svoji zbirki »Mojstri in vzorniki življenjskega študija o tem slavnom skladatelju. Studio je spisal poljski pisatelj Jaroslav Iwaszkiewicz in je izšla v knjižnici z naslovom »Chopin« (prev. del. Božidar Borko, 140 str. s sliko skladatelja). Iwaszkiewicz, eden izmed vodilnih pisateljev sodobne Poljske, prikazuje v svojem letos izšelom spisu življenje in delo nesmrtnega Fryderyka Chopina predvsem na podlagi njegove korespondence, ki je v tujini najmanj znana. S prepričevalnimi argumenti ugotavlja pisec, da ima Chopinovo glasbeno delo, predvsem pa njegove mazurke, korenito poljski in demokracijski značaj, potemkalem ne drži teza buržoaznih glasbenih kritikov, da je

bil Chopin izrazito kosmopolitski in aristokratsko-salonski skladatelj. Iwaszkiewiczov spis je bil pripravljen našlaš za letošnji jubilej in bo tudi pri nas dobro izpolnil svojo nalogo: približati bralcu človeško osebnost velikega komponista in razložiti njegovo delo z orisom njegovega časa in življenja.

NOVE KNJIGE IN REVIIJE

Prejeli smo:
II. kongres Komunistične Partije Slovenije. Izdala Cankarjeva založba. Strani 488. Ljubljana 1949.
KOMUNIST. Glasilo Centralnega komiteja KPJ. Leto III. Štev. 5. Ljubljana 1949.
DELO. Glasilo OK KPS. Letnik XVIII. Štev. 6—7. Ljubljana 1949.
Edvard Kardelj: O ljudski demokraciji v Jugoslaviji. (Ob priliki novega zbornika ljudskih odborov). Izdala Cankarjeva založba. Strani 88. Ljubljana 1949.
Moša Pišade: Ob tridesetletnici Komunistične partije Jugoslavije. Izdala Cankarjeva založba. Strani 80. Ljubljana 1949.
G. Glezerman: Marksistični filozofski materializem. Izdala Cankarjeva založba. Strani 53. Ljubljana 1949.
V. I. Lenin: Šlojarske otroške bolezni komunizma. Moša Pišade: marksizma-leninizma. Izdala Cankarjeva založba. Strani 107. Ljubljana 1949.
Maksim Gorki: Življenje Kljima Samgana. Povest. I. zvezek. Izdala Cankarjeva založba. Strani 574. Ljubljana 1949.
Prirado, človek in zdravje. Mesečnik za poljudno zdravstvo. Leto IV. Štev. 8—9. Ljubljana 1949.
PAPIRNICAR. Ilustriran mesečnik. Izdaja Generalna direkcija savezne industrije papira. Štev. 2. Štev. 3. Ljubljana 1949.

